



NORGES HØYESTERETT

Den 14. januar 2015 avsa Høyesterett dom i

HR-2015-00074-A, (sak nr. 2014/1958), straffesak, anke over dom,

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Jørn S. Maurud)

mot

A (advokat Arne Gunnar Aas)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bull**: Saken gjelder straffutmåling for gjentatte brudd på besøksforbud.
- (2) Asker og Bærum politidistrikt tok 18. februar 2014 ut tiltale mot A for overtredelse av straffeloven § 342 første ledd jf. annet ledd. Tiltalen gjaldt tre tilfelle av brudd på besøksforbud i medhold av straffeprosessloven § 222a. De er beskrevet slik i tiltalebeslutningen:
 - "a) Søndag 1. september 2013 ca. kl. 21.45 var han på adressen --- 13 i X, til tross for at han i besøksforbud av 02.08.2013 forbys å oppsøke denne adressen.
 - b) Mandag 25. november 2013 ca. kl. 16.25 ringte han på i --- gate 15B i Y hvor B bor, til tross for at han i besøksforbudet av 02.08.2013 forbys å ta kontakt med henne.
 - c) Mandag 3. februar 2014 mellom ca. kl. 13.00 og 14.00, på Z i Y tok han flere ganger kontakt med B, til tross for at han i besøksforbud av 26.11.2013 forbys å ta kontakt med henne."
- (3) Straffeloven § 342 ble endret ved lov 10. januar 2014 nr. 1 med virkning fra 15. januar 2014. Endringen førte til at bestemmelsen om straff for brudd på besøksforbud ble flyttet fra første ledd bokstav c til første ledd bokstav b. De to første handlingene gjelder derfor

overtredelse av § 342 første ledd bokstav c slik bestemmelsen lød før lovendringen, mens den siste handlingen gjelder overtredelse av § 342 første ledd bokstav b slik bestemmelsen nå lyder.

- (4) Asker og Bærum tingrett fant A skyldig etter tiltalen og avsa 9. mai 2014 dom med slik domsslutning:

"1 A, født --. -- 1988, dømmes for overtredelse av straffeloven § 342 første ledd bokstav c jf. første ledd siste punkt, og straffeloven § 342 første ledd bokstav b jf. andre ledd, til en straff av fengsel i 90 – nitti – dager, jf. straffeloven § 62.

Fullbyrdelsen av 60 – seksti – dager av straffen utsettes i medhold av straffeloven §§ 52-54 med en prøvetid på to år.

Varetekt kommer til fradrag med 6 – seks – dager.

2 A dømmes til å betale sakskostnader med 5 000 – femtusen – kroner."

- (5) A anket til lagmannsretten over bevisvurderingen under skyldspørsmålet for så vidt gjaldt post b, og over straffutmålingen. Borgarting lagmannsrett henviste anken over straffutmålingen til behandling og avsa 3. oktober 2014 dom med slik domsslutning:

"I tingrettens dom gjøres den endring at straffen i sin helhet gjøres betinget."

- (6) Dommen er avsagt under dissens. En av dommerne stemte for å forkaste anken.
- (7) Påtalemyndigheten har anket til Høyesterett over straffutmålingen.
- (8) *Jeg er kommet til at anken fører frem.*
- (9) Om forholdet mellom domfelte og fornærmede heter det i tingrettens dom:

"De forklaringer retten har hørt fra tiltalte, fornærmede og de øvrige vitner, viser at det har vært omfattende kontakt mellom tiltalte og fornærmede etter at det ble slutt mellom de to for vel to år siden. Tiltalte har hatt et utstrakt ønske om å forklare seg overfor fornærmede. Han gir uttrykk for et sterkt behov for å 'bli hørt'. Fornærmede på sin side har fått nok og gir i klare ordelag uttrykk for at hun ikke orker mer kontakt. Hun blir nedkjørt, mister selv tillit og får nedsatt selvfølelse av hans oppførsel, særlig på grunn av selvmordstruslene han har fremsatt. Både tiltalte og fornærmede har gitt utfyllende og følelseladde forklaringer, og retten er ikke i tvil om at situasjonen er blitt utmattende, særlig for fornærmede. Forholdet har påvirket hennes livskvalitet i betydelig grad."

- (10) Asker og Bærum politidistrikt utstedte 2. august 2013 forbud mot at A frem til 2. februar 2014 oppsøkte, forfulgte eller på noe vis tok kontakt med B, og mot at han oppholdt seg på eller i nærheten av --- 13, der B bodde på dette tidspunktet.
- (11) A oppsøkte likevel --- 13 tirsdag 13. august 2013. For dette ble han 14. august 2013 ilagt en bot på 5 000 kroner, redusert til 3 500 kroner etter fradrag for utholdt varetekt.
- (12) Etter at forelegget var utstedt, men før det ble vedtatt, kom det første bruddet på besøksforbudet som domfellelsen nå gjelder. Det er omtalt slik i tingrettens dom:

"Politiet fikk 1. september 2013 melding om at tiltalte var på adressen --- 13 i X hvor han hadde besøksforbud. Det ble opplyst at han hadde lagt igjen sine eiendeler der og

dratt fra stedet etter at han hadde forklart at han ønsket å ta sitt eget liv. Politiet rykket ut, og etter noen tid ble tiltalte påtruffet. Han ble fremstilt for lege og deretter satt i arrest."

(13) Før de to neste overtredelsene som domfellelsen gjelder, 25. november 2013 og 3. februar 2014, hadde A betalt forelegget.

(14) Disse to handlingene er beskrevet slik i tingrettens dom:

"25. november 2013 fikk politiet melding kl. 1623 om at tiltalte skulle ha ringt på dørklokken hjemme hos fornærmede i ---gate 15B i Y. Tiltalte var ikke på stedet da politiet ankom, men politiet fikk senere tak i ham over telefon, og tiltalte ble pågrepet.

3. februar 2014 møtte fornærmede og tiltalte hverandre tilfeldig på Z hvor de begge bor. Tiltalte tok nærmere kontakt med fornærmede og ønsket å snakke med henne. Dette førte til at fornærmede ringte politiet og anmeldte forholdet."

(15) Den 26. november 2013, altså dagen etter det andre bruddet på besøksforbudet, men før det tredje, ble det utstedt et nytt besøksforbud til erstatning for det tidligere. Det gjaldt frem til 26. mai 2014 og utvidet det geografiske området for forbudet til blant annet å gjelde opphold på eller i nærheten av Bs nye bolig i --- gate på Z i Y, dit hun nå hadde flyttet.

(16) Det er i denne saken ikke tale om voldelig adferd eller trussel om slik adferd fra den som er ilagt besøksforbudet, hverken som grunnlag for å ilegge det eller i forbindelse med bruddene på forbudet. Dette må klart få betydning for straffutmålingen.

(17) Men også slike fredskrenkelser som denne saken dreier seg om, er en stor belastning for fornærmede. Tingrettens beskrivelse av forholdet mellom domfelte og fornærmede viser dette tydelig.

(18) I tillegg til belastningen ved det enkelte bruddet på forbudet reduseres også livskvaliteten for fornærmede i betydelig grad av frykten for nye brudd. At A ved de to første bruddene på besøksforbudet som denne saken gjelder, ikke traff B da han oppsøkte hennes bopel, har derfor mindre betydning. Det kan heller ikke få betydning at det tredje bruddet skyldtes et tilfeldig møte mellom de to så lenge A ikke lot B være i fred.

(19) Besøksforbud er ett av få virkemidler politiet har for å beskytte personer som utsettes for fredskrenkelser fra andre. Allmennpreventive hensyn taler dermed for at brudd på besøksforbud skal få følbare konsekvenser selv om det ikke er tale om vold eller trusler om vold. I denne saken foreligger dessuten gjentatte brudd.

(20) Det må videre legges betydelig vekt på at A brøt besøksforbudet også etter å ha blitt straffet, i form av et forelegg han vedtok og betalte, for bruddet 13. august 2013. At dette skal ha betydning, fremgår av straffeloven § 342 ved at strafferammen forhøyes fra fengsel inntil seks måneder til fengsel inntil to år dersom domfelte tidligere er straffet for en slik forseelse. Lagmannsrettens flertall har derfor etter mitt skjønn idømt en noe for mild straff når den har gjort den fullt ut betinget.

(21) På den annen side mener jeg at en totalramme på fengsel i 90 dager, slik både tingretten og lagmannsretten har kommet til, er noe for høy. Jeg viser i denne forbindelse til

Rt. 2003 side 324, der Høyesterett uttalte at fengsel i 75 dager, hvorav 45 dager betinget, var passende straff i en sak som må regnes som alvorligere denne.

- (22) Straffen bør etter min mening settes til fengsel i 60 dager, hvorav 40 dager gjøres betinget med en prøvetid på to år.
- (23) Til fradrag kommer, som for tidligere instanser, seks dager for utholdt varetekt.
- (24) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 60 – seksti – dager. Fullbyrdelse av 40 – førti – dager utsettes i medhold av straffeloven §§ 52 til 54 med en prøvetid på 2 – to – år.

Til fradrag kommer 6 – seks – dager for utholdt frihetsberøvelse, jf. straffeloven § 60.

- (25) Dommer **Matheson:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (26) Dommer **Stabel:** Likeså.
- (27) Dommer **Øie:** Likeså.
- (28) Justitiarius **Schei:** Likeså.
- (29) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 60 – seksti – dager. Fullbyrdelse av 40 – førti – dager utsettes i medhold av straffeloven §§ 52 til 54 med en prøvetid på 2 – to – år.

Til fradrag kommer 6 – seks – dager for utholdt frihetsberøvelse, jf. straffeloven § 60.

Riktig utskrift bekreftes: